# OREDOWNIK URZĘDOWY
## MIASTA BYDGOSZCZY

**Redakcja i Administracja:**
Magistrat miasta Bydgoszczy ratusz pokoj 15. Czynna codziennie od 8-mej do 3-ciej po poł. Za redakcję odpowiada radca Tytus Podoski.

**Prenumerata: miesięcznie 50 groszy.**

**Ogłoszenia:**
Wiersz szerokości 66 mm 20 groszy. Przy powtarzającem się ogłoszeniu udzielamy rabatu

Nakładem: Magistratu Miasta Bydgoszczy. Drukiem Drukarni Bydgoskiej S. A. (Dz. Bydg.)

| № 6. | Bydgoszcz, piątek dnia 1 kwietnia 1927 r. | Rok XLIV. |
|---|---|---|


## Treść numeru:



74.

### Rozporządzenie policyjne.

Na mocy §§ 5 i 6 ustawy o zarządzie policyjnym z dnia 11. 3. 1850 (Zb. ust. pr. str. 265) i §§ 143 i 144 ustawy o ogólnej administracji kraju z dnia 30 7. 1883 (Zb. ust. pr. str. 195) zarządzam za zgodą Magistratu w interesie zdrowia i bezpieczeństwa publicznego na obwód policyjny m Bydgoszczy co następuje:

**§ 1.** Zakazuje się wprowadzania psów do restauracyj, wyszynków, kawiarni itp. lokali publicznych, jak również tolerowania psów w takich lokalach przez właściciela lokalu.

Wprowadzenie psów do ogrodów restauracyjnych uzależnia się od zgody właściciela lokalu (ogrodu) i tylko pod warunkiem, że pies jest na smyczy i ma kaganiec, uniemożliwiający pokąszenie.

Zakaz wprowadzania psów do sklepów z artykułami spożywczemi (zob. § 1 wojew. rozp. pol. dot. przemysłowego i handlowego obrotu środkami spożywczemi z dnia 27. 1. 1925 Nr. 290/25 VI — Dz. Urz. Woj. Pozn. z dnia 7. 2. 25 Nr. 6 poz. 83) pozostaje nienaruszony.

**§ 2.** Obowiązkowi stałego noszenia kagańca podlegają wszelkie luzem biegające psy z natury złośliwe i niebezpieczne jak np. nowofundlandczyki, bernardyńskie, leonbergi, wilki, dogi, brytany, buldogi, dobermany oraz psy rzeźnickie i in. Psy zaś, używane na ulicach do ciągnięcia wzgl. pilnowania wozów, taczek lub budek muszą, zaopatrzone w kaganiec, być ponadto trzymane na smyczy.

Nie podlegają kagańcowi: a) psy policyjne, b) psy myśliwskie (ogary, wyżły, legawce), c) psy owczarskie podczas pełnienia swej służby.

**§ 3.** W obrębie lub w pobliżu plant, ogrodów publicznych, cmentarzy i placów sportowych wszelkie psy bez wyjątku muszą być trzymane na smyczy.

**§ 4.** Na przypadek zarządzenia powszechnej kontumacji psów z powodu niebezpieczeństwa wścieklizny, podlegają wszystkie psy bez wy-

jątku, znajdujące się poza obrębem zamkniętych mieszkań ich właścicieli, obowiązkowi zarówno kagańcowania jak i trzymania na smyczy.

**§ 5.** Zakazuje się przyprowadzenia psów na targi podczas ich trwania. Wyjątek stanowią psy pociągowe (§ 2).

**§ 6.** Wszystkie psy w obrębie m. Bydgoszczy, przebywające na ulicy wzgl. miejscach publicznych zaopatrzone być muszą w obrożę i ważny na bieżący rok znaczek podatkowy. Znaczek musi być umieszczony w sposób widoczny przy obroży.

**§ 7.** Psy wałęsające się wbrew przepisom §§ 2—6 będą chwytane przez specjalnie do tego najęte osoby i mogą być ubite.

**§ 8.** Psy podlegające opodatkowaniu, za które należności nie było można pobrać od właściciela w drodze egzekucji administracyjnej, mogą być temuż przemusowo odebrane i ubite.

**§ 9.** Równocześnie z niniejszem rozporządzeniem policyjnem, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, uchyla się rozp. policyjne z dnia 25. 1. 1911 („Oręd. Urzęd." Nr. 8 z dnia 28. 1. 11) dot. kagańcowania psów natury złośliwej.

**§ 10.** Przekroczenia niniejszego rozp. polic. podlegają karze grzywny do 30 zł., którą w razie niemożności ściągnięcia zastąpi kara 3-dniowego aresztu.

**Bydgoszcz,** dnia 18 lutego 1927 r.

**Miejski Urząd Policyjny.**

Hańczewski, radca miejski.

Pl. VI. 1605/27.

---

75.

**Ogłoszenie.**

Od lat dziesiątek aż do wybuchu wojny światowej odbywały się w Gnieźnie doroczne wiosenne jarmarki końskie t. zw. św. Wojciecha. Jarmarki te były poniekąd przeglądem naszej hodowli koni i regulatorem naszego wewnętrznego zapotrzebowania.

Niestety dalszemu rozwojowi tych jarmarków kilkoletnia wojna stanęła na przeszkodzie. Wobec tego w roku ubiegłym zawiązało się w Gnieźnie sądowo zapisane, stowarzyszenie pod nazwą „Komitet Targów Końskich w Gnieźnie", które sobie postawiło za zadanie wznowienia dawnych tradycyj. Zadania dzisiejszego Komitetu o tyle są ważniejsze od zadań dawniejszego towarzystwa, że Komitet wytknął sobie za cel najpierwszy podniesienia hodowli konia wojskowego i szlachetnego. Zadania te kryją się więc zupełnie z dążeniami Państwa i jego obrony.

Komitet Targów Końskich w Gnieźnie urządził w roku ubiegłym z okazji jarmarku wiosennego w Gnieźnie konkurs hippiczny, który jako bardzo udany, odbił się głośnem echem w całym kraju.

W roku bieżącym jarmark koński w Gnieźnie odbędzie się w dniu 20. IV. 1927 r. a zakończy się w dniu 21. IV. 27 r. ciągnięciem wielkiej loterji końskiej urządzonej przez Komitet Targów, oba dni będą pozatem urozmaicone różnemi pożytecznemi imprezami.

Komitet Targów Końskich w Gnieźnie jest instyucją poważną. W skład jego wchodzą z urzędu starosta na powiat gnieźnieński, prezydent miasta Gniezna, prezydent Wielkopolskiej Izby Rolniczej, dowódca 17 Dywizji i wiele innych osób.

Pl. II. 198/27 III.

---

**Ogłoszenie.**

Według § 65 ordynacji przemysłowej ustanawia się jarmarki w mieście Bydgoszczy na rok 1928 jak następuje:

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| 10 | stycznia | konie | i | bydło. |
| 14 | lutego | „ | „ | „ |
| 14 | marca | „ | „ | „ |
| 11 | kwietnia | „ | „ | „ |
| 16 | maja | „ | „ | „ |
| 13 | czerwca | „ | „ | „ |
| 11 | lipca | „ | „ | „ |
| 29 | sierpnia | „ | „ | „ |
| 24 | października | „ | „ | „ |
| 21 | listopada | „ | „ | „ |
| 12 | grudnia | „ | „ | „ |

Targ na bydo jak dotychczas w środy i soboty każdego tygodnia. O ile na te dni przypadają święta w dzień poprzedni na miejskim targowisku.

Kto przed rozpoczęciem albo po ukończeniu jarmarku wystawia towary na miejscach przeznaczonych do sprzedaży podpada karze zagrożonej na mocy § 149 l. 6 ordynacji przemysłowej.

Bydgoszcz, dnia 19 marca 1927 r.

**Miejski Urząd Policyjny.**

Hańczewski.

77.

Dowództwo Okręgu Korpusu
Nr. VIII.
L. dz.: 5586/Og.

**Toruń,** dnia 28 marca 1827 r.

**OGŁOSZENIE**

**o powołaniu szeregowych rezerwy na ćwiczenia wojskowe w roku 1927.**

1.

Na zasadzie rozkazu Ministra Spraw Wojsk. z dnia 15. III. 27. wydanego na mocy art. 70 ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej, z 23. IV. 1924 r. zostają powołani w roku bieżącym:

**a) na 4-tygodniowe ćwiczenia wojskowe podoficerowie i szeregowcy rezerwy roczników:**

**r. 1902** z piechoty (za wyjątkiem nadkontyngensowych niewyszkolonych), czołgów i łączności.

**R. 1900 i 1899** z wszystkich rodzajów broni i służb (z wyjątkiem marynarki wojennej), którzy z jakichkolwiek powodów nie odbyli ustawowych ćwiczeń w roku 1925 i w r. 1926.

**R. 1898, 1891 i 1890, tylko podoficerowie z wszystkich rodzajów broni** i służby z wyjątkiem marynarki wojennej.

**R. 1903, 1902 i 1901, podoficerowie i szeregowcy, w lotnictwie** (tylko personel latający piloci i strzelcy lotn.) oraz w balonach tylko szykowacze.

**b) na 3-tygodniowe ćwiczenia wojskowe podoficerowie i szeregowcy:**

r. 1898, 1897 i 1896 w lotnictwie (tylko personel latający piloci i strzelcy lotn.) oraz w balonach tylko szykowacze.

2.

**Sposób stawienia się powołanych na ćwiczenia.**

Szeregowi rezerwy, objęci powyższym rozkazem o powołaniu na ćwiczenia wojskowe w r. b. otrzymają od Powiatowego Komendanta Uzupełnień imienną kartę powołania z wyznaczeniem formacji i terminu stawiennictwa.

Powołani na ćwiczenia szeregowi rezerwy winny się udać najkrótszą drogą do formacji wojsk., wymienionej w imiennej karcie powołania. W razie konieczności przejazdu koleją, należy użyć do tego celu dołączony do karty pow. bilet III klasy dla pociągów osobowych, który jest ważny do przejazdu tylko łącznie z kartą powołania.

Kartę powołania należy oddać w formacji wojskowej.

Rezerwista obowiązany jest przynieść z sobą i przedstawić d-cy formacji swoją książeczkę wojskową, wraz z kartą mobilizacyjną.

3.

**Zwolnienia, ulgi, wzgl. odroczenia.**

**I. Zwolnieni od ćwiczeń rezerwy są:** osoby wyłączone od spełnienia obowiązkowej służby wojskowej decyzją właściwej władzy wojskowej na mocy art. 8 ust. o powsz. obowiązku sł. wojskowej.

**II. Odroczenie ćwiczeń rez. do roku 1928 otrzymują:**

a) rezerwiści posiadający niebieskie karty mobilizacyjne;

b) fukcjonarjusze Pol. Państw. i pol. województwa śląskiego;

c) na podstawie zaświadczeń i wniosków właściwych dyrekcyj kolejowych

1) kandydaci kolejowi, kształcący się na kursach służby eksploatacyjnej przy dyrekcjach kol. Państw. w Warszawie, Lwowie i Gdańsku,

2) naczelnicy, (zawiadowcy) stacyj, kierownicy ruchu, telegrafiści, maszyniści, pomocnicy maszynistów i wszyscy inni funkcjonarjusze kolei państw.

**III. Odroczenie od ćwiczeń do następnego turnusu wzgl. do następnego roku mogą otrzymać:**

a) przebywający na podstawie zezwoleń władz wojskowych za granicą, albo ci, którzy otrzymali pozwolenie na wyjazd za granicę,

b) odbywający karę pozbawienia wolności w więzieniu, domu poprawy lub twierdzy, oraz przebywający w areszcie śledczym,

c) szeregowi rezerwy, którzy w b. r. lub w ubiegłym ukończyli ustawową służbę czynną i zostali przeniesieni do rezerwy, albo stale urlopowani.

4.

**Przesunięcie okresu odbycia ćwiczeń do turnus następny tego samego roku kalendarzowego.**

Szeregowi rezerwy którzy otrzymają kartę powołania, a którzy z ważnych powodów wymienionych w § 487 wzgl. 470 i 473 rozp. do ust

o powsz. ob. służby wojsk., następnie którzy ze względu na śmierć lub nieszczęście w rodzinie lub z innych nadzwyczajnych powodów pragnęliby uzyskać przesunięcie okresu odbycia ćwiczeń na termin późniejszy, niż ten, który wyznaczony im został w karcie powołania, mogą wnieść do tej P. K. U., która wystawiła kartę powołania, odpowiednio umotywowaną i udokumentowaną i należycie odstemplowaną prośbę najpóźniej na dwa tygodnie przed terminem stawiennictwa, wymienionym w karcie powołania.

Do próśb tych nie należy dołączyć kart pow.

Na odnośne rozstrzygnięcie P. K. U., może być wnoszone odwołanie w drodze przez PKU. do właściwego D-cy O. K.

Jeżeli powołany na ćwiczenia na skutek wniesionej prośby wzgl. odwołania się do D-cy O. K. nie otrzyma odroczenia przed terminem stawiennictwa, oznaczonym w karcie pow. winien bezwzględnie stawić się na ćwiczenia w terminie wyznaczonym w karcie pow.

Władze państwowe, samorządowe, instytucje społeczne pracujące dla wojska mogą zgodnie z § 499 rozp. wyk. do ust. o powsz. obow. sł. wojsk. wystąpić z urzędu o odroczenie ćwiczeń powołanych kartami imiennemi funkcjonarjuszy na termin późniejszy, wnosząc imienne reklamacje do właściwych P. K. U. tylko odnośnie tych pracowników, których ze względu na tok służby nie będą mogli zastąpić innymi w czasie trwania ćwiczeń.

5.

**Postanowienia karne.**

Szeregowi rezerwy, którzy z własnej winy, spóźnią się na ćwiczenia i stawią się w formacji po terminie, wyznaczonym im w kartach pow., będą pociągnięci zależnie od okoliczności, do odpowiedzialności dyscyplinarnej lub karnej za niewypełnienie rozkazu powołującego ich do służby wojskowej w terminie nakazanym.

Szeregowi rezerwy winni niestawienia się na ćwiczenia wojskowe mimo wezwania rozkazem im doręczonym albo ogłoszonym, będą doprowadzeni przymusowo i pociągnięci do odpowiedzialności karnej stosownie do postanowień według § 92 (113) Kodeksu Karnego Wojskowego, o ile nie ulegną karze za dezercję.

6.

**Obowiązek zameldowania ostatniej zmiany adresu, miejsca zamieszkania lub pobytu.**

Na podstawie art. 73 ustęp drugi ust. o powsz. obowiązku służby wojskowej z dnia 23. V. 24 r. wzywa się tych wszystkich z pośród rezerwistów, objętych rozkazem o powołaniu na ćwiczenia wojskowe w roku bieżącym, którzy:

a) nie mają kart mobilizacyjnych oraz tych, którzy

b) nie mają w książeczce wojskowej potwierdzenia zgłoszenia w właściwym urzędzie gminnym wzgl. meldunkowym ostatnio dokonanej zmiany adresu, aby zgłosili się pisemnie lub osobiście bezzwłocznie w najbliższym urzędzie gminnym wzgl. meldunkowym, celem ustalenia ich adresu.

Zgłoszenie się tych rezerwistów leży w ich własnym interesie, gdyż w razie nieustalenia ich miejsca zamieszkania lub pobytu z powodu niedopełnienia przez nich ustawowego obowiązku meldowania się, ulegną zależnie od ustalonych przez władze administracyjne okoliczności, zgodnie z art. 87 ust. o powszechnym obowiązku służby wojskowej, karze grzywny do 500 zł., lub karze aresztu do 6-ciu tygodni albo też obu tym karom łącznie.

**Dowódca Okręgu Korpus Nr. VIII.**

(—) Berbecki, generał dywizji.

---

78.

**Uchwała Korporacji Miejskich z 10. I. 1927 — 10. II. 1927 dotycząca opłat za czyszczenie ulic i placów miasta Bydgoszczy.**

§ 1.

Na podstawie art. 27 ustawy z dnia 11. 8. 1923 roku (Dz. Ust. 1923 nr. 94 poz. 747) i ze względu na to, że Tabor Miejski w charakterze zakładu użyteczności publicznej zamiata i oczyszcza ulice i place miasta Bydgoszczy, Magistrat pobiera od waścicieli nieruchomości miejskich znajdujących się przy ulicach i placach zamiatanych i oczyszczanych przez Tabor Miejski opłaty obliczone w sposób następujący:

§ 2.

Zarząd Taboru Miejskiego po upływie każdego kwartału komunikuje Magistratowi rachu-

nek poniesionych w tym kwartale kosztów na utrzymanie Taboru Miejskiego i na zamiatanie i czyszczenie ulic i placów, a Magistrat oblicza za ten kwartał opłaty potrzebne dla pokryc. tych kosztów na podstawie długości ulicznych frontów każdej nieruchomości, szerokości ulic przy tych frontach i intenzywności, z jaką Tabor Miejski oczyszcza każdą ulicę miasta.

Przy obliczaniu opłat od właścicieli nieruchomości przylegających do placów miejskich uwzględnia się tylko szerokość ulicy, o ile takowa jest zaznaczona w naturze, a w przeciwnym razie szerokość przeciętnej ulicy, a koszt czyszczenia reszty placów ponosi Magistrat.

Przy obliczaniu opłat od niezabudowanych placów i frontów Magistrat wzywa właścicieli tych nieruchomości da wysłuchania ich wyjaśnień, mogących wpłynąć na zmniejszenie opłat. Sumy, na które opłaty mogłyby być zmniejszone pokrywa miasto.

§ 3.

Dla określenia intenzywności z jaką Tabor Miejski oczyszcza każdą część miasta, ulice miasta są zaklasyfikowane według załączonej tabeli na 3 grupy, z których do pierwszej należą ulice porządkowane co dzień, do drugiej porządkowane co drugi dzień, do trzeciej porządkowane dwa razy na tydzień.

§ 4.

Wysokość w każdym poszczególnym wypadku określa się pomnożeniem sumy ustalonej według § 2 na mnożnik ustanowiony dla każdego kwartału i każdej grupy nieruchomości na zasadzie ogólnej sumy kwadratowych metrów ulic wszystkich 3 grup i każdej poszczególnej grupy (§ 2 i 3), i ogólnej sumy kosztów poniesionych w tym kwartale za czyszczenie i zamiatanie ulic wszystkich grup i każdej poszczególnej grupy (§ 2 i 3).

§ 5.

Opłaty należy uiszczać kwartałowo w kasie Taboru Miejskiego w ciągu dwóch tygodni od dnia otrzymania przez płatnika zawiadomienia o wysokości należnych od niego opłat. Opłaty nieuiszczone w powyższym terminie będą pobierane przez inkasenta Taboru Miejskiego z doliczeniem ustawowych procentów za zwłokę, a nie zapłacone dobrowolnie, będą ściągane w drodze egzekucji w porządku administracyjnym z doliczeniem ustawowych kosztów egzekucyjnych.

Uchwała niniejsza obowiązuje z dniem 1-go stycznia 1927 roku.

**(—) Żeromski.** **(—) Dr. Śliwiński.**

---

79.

**Przetarg ofertowy.**

Magistrat miasta Bydgoszczy zamierza wydać w drodze przetargu publicznego do wykonania:

1) prace instalacji przewodów gazowych,
2) prace instalacji dla światła elektrycznego,
3) prace połączenia głównego dla światła elektrycznego

przy II bloku budujących się domów małomieszkaniowych przy ul. Babia Wieś.

Ślepe kosztorysy otrzymać można w Urzędzie Budownictwa Naziemnego przy ul. Jana Kazimierza nr. 3 każdy za opłatą 1 zł. w godzinach urzędowych od 8—3.

Tamże udzielać się będzie potrzebnych wyjaśnień.

Oferty należy złożyć w zamkniętych kopertach i zaopatrzyć w odpowiedni napis do 30. III. 1927 r. godz. 10-tej przed poł. w wyżej podanym urzędzie.

O tej samej godzinie nastąpi otwarcie ofert.

Magistrat zastrzega sobie prawo swobodnego wyboru pomiędy oferentami.

**Bydgoszcz,** dnia 25 marca 1927 r.

**Magistrat — Urząd Budownictwa Naziemnego.**
(—) Inż. arch. Raczkowski, miejski radca bud.

---

80.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu (l. dz. pisma 841/27 S. A.) za pośrednictwem Magistratu zwraca uwagę ogółu podatników, że wszelkie zwracanie się do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego o darowanie czy też odpisanie podatków, z powodu niemożności ich zapłacenia, dalej wnoszenie skarg opartych jedynie na stosunkach ekonomicznych skarżącego, jest zupełnie bezcelowe, albowiem Sąd ten jest powołany tylko do rozstrzygania o prawności wymiaru a niema absolutnie prawa darowywania czy też odpisywania podatków.

**Bydgoszcz,** dnia 31 marca 1927 r.

**Magistrat — Urząd Podatkowy.**
Dr. Chmielarski, wiceprezydent miasta.
Nr. dzien. Pd. 770/27.

81.

**Obwieszczenie.**

Zarząd Obwodowy kilkakrotnie czynił już uwagi, że bezrobotni pracownicy umysłowi ubiegający się o zapomogi doraźne nie stosują się do przepisów i wydanych zarządzeń, powodując tem samem zwiększenie pracy w Obw. Biurze F. B. i wprowadzając zamęt w urzędowaniu.

Wobec tego zarządza się niniejszem pod rygorem utraty prawa do zapomóg, w razie niestosowania się, co następuje:

1) Wnioski bezrobotnych pracowników umysłowych o zapomogi muszą być złożone w P. U. P. P. najpóźniej do dnia 10-go miesiąca za który ma być pobrana zapomoga; P. U. P. P. ani instytucje zastępcze nie będą przyjmować wniosków na zapomogi doraźne w okresie od 11 do końca każdego miesiąca.

2) Zarząd Obwodowy przed końcem miesiąca wyznaczy dzień do wypłaty głównej, który będzie zakomunikowany przez obwieszczenie tydzień naprzód.

3) Bezrobotni, którym zostaną przyznane zapomogi, wymienieni będą na liście opublikowanej w przeddzień wypłaty w formie obwieszczenia.

4) Bezrobotnym, którym nie zostaną zapomogi przyznane, wymienieni będą na osobnej liście z podaniem przyczyn odmowy.

5) Bezrobotni wymienieni w punkcie 4-tym mogą najdalej w ciągu trzech dni uzupełnić braki wykazane i ubiegać się o wypłatę zapomóg za miesiąc bieżący. Dla tej kategorji bezrobotnych, którzy uzupełnią całkowicie braki powodujące wstrzymanie wymiaru zapomogi lub nie zgłosili się do wypłaty głównej, będzie wyznaczona przed końcem miesiąca dodatkowa wypłata w terminie nie przekraczającym tygodnia od wypłaty głównej.

6) Żadnych pozatem dodatkowych wypłat a tem więcej wypłat pojedyńczo zgłaszającym się bezrobotnym w ciągu miesiąca uskuteczniać się nie będzie, a przyznane zapomogi nie odebrane we właściwym terminie z przyczyn zależnych od bezrobotnego będą unieważnione na początku następnego miesiąca kalendarzowego.

7) Bezrobotnym, którym zasadniczo zostanie wniosek odrzucony, wydana będzie odmowa na piśmie, na zasdzie której przysługiwać im będzie prawo wniesienia odwołania od powyższej decyzji do kierownika Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy w Bydgoszczy.

8) Powyższe obowiązuje z dniem ogłoszenia.

**Bydgoszcz,** dnia 17 marca 1927 roku.

**Przewodniczący Zarządu Obw. F. B.**
(—) Tyborski.

Nr. dz. 3614/F-VIII.

---

82.

**Obwieszczenie.**

Kupiec p. Jerzy Dziembowski z Bydgoszczy, Plac Wolności 1, wniósł o udzielenie zezwolenia na urządzenie wytwórni tlenu na gruncie p. Franciszka Edera w Bydgoszczy, przy ul. Puławskiego 34, zapisanym w ks. wiecz. Bielawki karta 147 parcela $^{442}/_{54}$ graniczącym: z północy z parcelami $^{412}/_{54}$, $^{413}/_{54}$ i $^{414}/_{54}$, własnością Banku M. Stadthagen, ze wschodu z parcelą $^{424}/_{54}$, własnością p. Władysława Ochimowskiego, z południa z ulicą Puławskiego, z zachodu z parcelami $^{421}/_{54}$ i $^{418}/_{54}$, własnością p. Karola Jägera.

Dotyczące rysunki i opis będącej w mowie wytwórni wyłożone są do wglądu zainteresowanych w Wydziale Miejskim w Bydgoszczy, ul. Jana Kazimierza 3 II piętro, w dni powszednie od godz. 8—12.30.

Powyższe podaje się do wiadomości z zaznaczeniem, że ewentualne sprzeciwy przeciw urządzeniu wytwórni, należy wnieść piśmienie w dwuch egzemplarzach lub też protokólarnie do wyżej podanego Wydziału, w terminie 14-dniowym, licząc od dnia bezpośrednio następnego po ogłoszeniu niniejszego obwieszczenia.

Termin wnoszenia sprzeciwów, które nie polegają na tytułach prywatno-prawnych, jest nieprzekraczalny.

Termin do ustnej rozprawy przed podpisanym, celem przetrząsania wniesionych we właściwym czasie sprzeciwów, wyznacza się na **wtorek, dnia 19 kwietnia 1927 roku o godz. 17-tej** w sali posiedzeń Wydziau Miejskiego w Bydgoszczy, ul. Jana Kazimierza 3, II piętro.

Na rozprawie rozpatrzy się wniesione sprzeciwy bez względu na to, czy przedsiębiorca i osoby sprzeciwiające się urządzeniu wytwórni tlenu na rozprawę przybędą lub nie.

**Bydgoszcz,** dnia 1 kwietnia 1927 r.

**Przewodniczący Wydziału Miejskiego**
Tabeau.

W. M. 144/27.

83.

Dnia 17 marca 1927 roku.

**Kościuszkowska Kooperatywa.**

Z roku na rok coraz żywsze jest w sejmikach i magistratach zrozumienie i odczucie potrzeby tworzenia zakładów wychowawczych dla sierot i dzieci biednych. Brak długoterminowych dogodnych kredytów utrudnia ich zakładanie, gdyż na to potrzebne są stosunkowo duże fundusze inwestycyjne.

Zaradzić jednakże temu można.

Na zasadzie specjalnego prawa, które mogłoby być wydane w drodze dekretu, możnaby nałożyć na wszystkie województwa i na największe miasta obowiązek tworzenia „Kościuszkowskiej Kooperatywy", do kasy której każde województwo i miasto musiałoby w ciągu dziesięciu lat złożyć dwa miljony złotych, — co roku nie mniej dwieście tysięcy.

Jeśli tak skooperatyzowanych województw i miast będzie dwadzieścia, to we wspólnej kasie co roku zbierze się gotowego grosza cztery miljony złotych, które rok rocznie będą dzielone między dwa województwa (czy miasta), aby każde z nich mogło kosztem dwóch miljonów odrazu postawić u siebie taki zakład wychowawczy, jaki jest mu potrzebny. Jedno województwo np. utworzy bursy dla młodzieży i nazwie je imieniem Kościuszki. Inne stworzy — powiedzmy — Wioskę Kościuszkowską. W drugim roku gdzieindziej znów staną starego typu „Sierocińce" im. Kościuszki, czy Kościuszkowski dom akademicki...

Kolejność przyznawania pierwszeństwa w dysponowaniu dwumiljonowym składkowym funduszem powinna być co roku w ten sposób wyznaczana, że naprzód to województwo (czy miasto) otrzyma pieniądze, które ma na swoim rachunku w kooperatywie największą sumę wpłaconych przez się składek. Wybór drugiego województwa (czy miasta), które będzie mogło dysponować dwoma miljonami złotych, co roku uskuteczniony zostanie drogą losowania, ażeby i najbiedniejsze województwo miało szanse zdobycia możności wcześniejszego stworzenia u siebie potrzebnego mu wychowawczego zakładu.

Przypuśćmy, że pewne województwo złoży w pierwszym roku największą z pośród skooperatyzowanych składek, — zamiast normalnych dwustu złoży — powiedzmy — pięćset tysięcy. Z kasy kooperatywnej otrzyma ono całe dwa miljony, t. j. swoje pół i dopożyczone mu półtora miljona, które spłacać będzie po 200.000 złotych co roku.

Do czasu dopokąd województwo nie spłaci tego długu, będzie ono musiało przyjąć z rąk Kooperatywy i w procencie bezpłatnie wychowywać w jednym ze swoich zakładów jedno dziecko od każdych 10.000 złotych otrzymanej a niespłaconej pożyczki.

W miarę jej spłacania (przez wnoszenie do kasy Kooperatywy corocznych składek) dzieci będą zwracane Kooperatywie i umieszczane w nowourządzonych zakładach właściwych województw.

Województwa (czy miasta), które wpłacą do Kościuszkowskiej Kooperatywy swoje dwustotysięczne udziały, a nie otrzymują możności tworzenia zaraz instytucji, w procencie będą mogły odrazu, ewentl. w rok po wpłaceniu składki, korzystać z opieki dla swoich sierot w zakładach za kooperatywne pieniądze nowofundowanych przez inne województwa, lub też w innych zakładach tych województw, dawniej utworzonych, a odpowiadających potrzebom powierzonego im dziecka.

Zarząd Kooperatywy będzie regulatorem tej wymiany dzieci.

Drogą takiej ustawowo nakazanej Kooperatywy najłatwiej byłoby uregulować wciąć jeszcze otwartą sprawę wojewódzkich sierocińców. Drobnym stosunkowo wysiłkiem związków komunalnych, — ale należycie sharmonizowanym i skooperatyzowanym, — powstałby dla 4.000 dzieci w całym Państwie szereg zakładów wychowawczych, uwzględniających różne potrzeby dziecka. Liczbę miejsc łatwo dałoby się podwoić.

Całą tę akcję ideowo należałoby związać z zasadą, uznaną przez Sejm w 1919 r. przy rozprawach nad sposobem uczczenia (minionej w 1917 roku) stuletniej rocznicy śmierci Tadeusza Kościuszki że najlepszemi pomnikami dlań będą żywe pomniki, jakiemi są zakłady wychowawcze dla dzieci i młodzieży.

Przewidzieć można, że stąd nie jedna powstanie Wioska Kościuszkowska, z którą dane województwo (czy miasto) przyłączy się do związku, jakim wedle programu i statutu jest Towarzystwo Wiosek Kościuszkowskich.

Wszystko to jaknajściślej powinno być skoordynowane z państwową fundacją Wiosek Kościuszkowskich, która wedle uchwały Sejmu 1919 r. ma u siebie stworzyć na koszt Państwa 1.000 miejsc wieczystych (przy pełnym rozkwicie fundacji).

Centralne Ognisko Kościuszkowskie, jakie ma powstać w jednej z Wiosek Kościuszkowskich, ze swojemi zawodowemi szkołami i wyższą szkołą instruktorów, może i powinno się stać centralnem ogniskiem całej tej pracy państwowo-twórczej.

Warto, ażeby Rada Opieki Społecznej rozważyła ten projekt.

**Towarzystwo Wiosek Kościuszkowskich.**

Warszawa, Leszno 11 m. 3.

Kazimierz Jeżewski.

---

84.

**Ogłoszenie.**

Biura Urzędu Własności Miejskich mieszczą się od dnia 28 marca br. w domu przy ul. Mostowej nr. 11, I piętro.

**Magistrat.**

---

85.

Na rozjemcę XV okręgu wybrano p. Edmunda Szymańskiego, zamieszkaego przy ul. Toruńskiej 180.

---

86.

Na naczelnika nowego obwodu XIX Jachcice wybrano p. Józefa Trzebiatowskiego, na zastępcę jego — p. Piotra Lewickiego, zamieszkałych w Jachcicach.

---

87.

**Przybłąkany gołąb.**

W niżej podpisanym urzędzie zgłoszono przybłąkanego gołębia. Prawo własności należy zgłosić w Miejskim Urzędzie Policyjnym, ul. Grodzka 32, pokój nr. 7.

**Bydgoszcz,** dnia 16 marca 1927 roku.

**Miejski Urząd Policyjny.**

Hańczewski.

Pl. I. 3322/27.

---

88.

**Przybłąkany pies.**

W niżej podpisanym urzędzie zgłoszono przybłąkanego psa (szpica białego). Prawo własności należy zgłosić w Miejskim Urzędzie Policyjnym, ul. Grodzka 32, pokój nr. 7.

**Bydgoszcz,** dnia 21 marca 1927 roku.

**Miejski Urząd Policyjny.**

Hańczewski.

Pl. I. 3492/27.

---

89.

**Przybłąkany pies.**

W niżej podpisanym urzędzie zgłoszono przybłąkanego psa (wilka. Prawo własności należy zgłosić w Miejskim Urzędzie Policyjnym, ul. Grodzka 32, pokój nr. 7.

**Bydgoszcz,** dnia 16 marca 1927 roku.

**Miejski Urząd Policyjny.**

Hańczewski.

Pl. I. 2641/27.

---

90.

**Przybłąkany pies.**

W niżej podpisanym urzędzie zgłoszono przybłąkanego psa (wilka). Prawo własności należy zgłosić w Miejskim Urzędzie Policyjnym, ul. Grodzka 32, pokój nr. 7.

**Bydgoszcz,** dnia 12 marca 1927 roku.

**Miejski Urząd Policyjny.**

Hańczewski.

Pl. I. 3188/27.

---

Na mocy art. 11. lit. d. ustawy z dnia 18. grudnia 1919 r. o czasie pracy w przemyśle i handlu, Dz. Ust. R. P. z r. 1920 rozdz. 2, poz. 7. praca w sklepach handlowych w ostatnią niedzielę przed świętami wielkanocnemi jest dozwolona i to od godziny 1. w południe do 6. wieczorem.

**Miejski Urząd Policyjny.**

Pl. III. 897/27.

# Obliczenie zmiany kosztów utrzymania w Bydgoszczy

## w miesiącu marcu 1927 roku.

| b. L. | ARTYKUŁY | Norma dzienna dla rodziny 4-osobowej | II poł. lutego 1927 | | II poł. marca 1927 | | Uwagi |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | Cena za jednostkę | Koszt dzienny | Cena za jednostkę | Koszt dzienny | |
| | I. | | gr. | gr. | gr. | gr. | |
| 1 | Chleb żytni pytlowy | 1,23 kg. | 60,0 | 73 8 | 60 0 | 73 8 | |
| 2 | Mąka pszenna | 0.25 „ | 106,0 | 26,5 | 110.0 | 27,5 | |
| 3 | Kasza jęczmienna | 0.05 „ | 70,0 | 3 5 | 70 0 | 3.5 | |
| 4 | Fasola | 0,05 „ | 100 0 | 5,0 | 100 0 | 5.0 | |
| 5 | Ryż | 0,15 „ | 140 0 | 21,0 | 140 0 | 21,0 | |
| 6 | Kartofle | 1,5 „ | 16.0 | 24.0 | 16 0 | 24,0 | |
| 7 | Mleko | 0,75 ltr. | 32,0 | 24 0 | 34 0 | 25 5 | |
| 8 | Jaja | 1,5 szt. | 16 7 | 25 1 | 14,0 | 21.0 | |
| 9 | Masło | 0 065 kg. | 540,0 | 35.1 | 640.0 | 41,6 | |
| 10 | Słonina | 0 1 „ | 340.0 | 34,0 | 320,0 | 32,0 | |
| 11 | Kiełbasa | 0.07 „ | 240 0 | 16 8 | 220,0 | 15,4 | |
| 12 | Mięso wołowe | 0,25 „ | 280,0 | 70 0 | 280,0 | 70 0 | |
| 13 | Cukier | 0,11 „ | 150 0 | 16,5 | 150 0 | 16,5 | |
| 14 | Sól | 0,1 „ | 36.0 | 3.6 | 36 0 | 3 6 | |
| 15 | Herbata | 0,01 „ | 3400 0 | 34,0 | 3400 0 | 34,0 | |
| 16 | Kawa zbożowa | 0,04 „ | 110 0 | 4.4 | 110,0 | 4 4 | |
| | II. | | — | 417,3 | | 418,8 | + 0 36% |
| 17 | Węgiel kamien | 4,65 kg. | 6 3 | 29 3 | 6.0 | 27,9 | |
| 18 | Drzewo | 3 00 „ | 12 0 | 36,0 | 12,0 | 36,0 | |
| 19 | Nafta | 0 16 „ | 81,2 | 13 0 | 81 2 | 13 0 | |
| | III. | | | 78,3 | | 76 9 | — 1,79% |
| 20 | Mieszkanie mie cznie | komorne zasadnicze | 844,0 | 28 1 | 844 0 | 28,1 | |
| 21 | „ | świadczenia | 200 0 | 6,7 | 200 0 | 6 7 | |
| 22 | Woda dzienna | $^3/_4$ m$^3$ | 20 0 | 15,0 | 20,0 | 15 0 | |
| | IV. | | | 49 8 | | 49.8 | — |
| 23 | Mydło zwycz. dziennie | 0 04 | 350 0 | 14 0 | 350 0 | 14,0 | |
| 24 | Tramwaj dziennie | 2 przejazdy | 20 0 | 40,0 | 20,0 | 40 0 | |
| 25 | Gazety | 1 egzempl. | 20,0 | 20,0 | 20,0 | 20,0 | |
| 26 | Wpis szkolny | 1 wpis rocz. | — | 13,3 | — | 13.3 | |
| 27 | Zeszyty szkolne dziennie | 0,22 kaj | 20,0 | 4,4 | 20 0 | 4 4 | |
| 28 | Fryzjer miesięcznie | 1 strzyż. | 150 0 | 5 0 | 150,0 | 5 0 | |
| 29 | Teatr miesięcznie | 2 bilety | 195,0 | 13,0 | 195,0 | 13,0 | |
| | V. | | | 109.7 | | 109.7 | — |
| 30 | Palto męskie ciepłe | 1 na 6 lat. | 25.000,0 | 11 6 | 25.000 0 | 11 6 | |
| 31 | Garnitur maryn. m. | 1 na 5 lat | 27.000 0 | 15 0 | 27.000 0 | 15.0 | |
| 32 | Ubranie robocze | 1 na 1 rok | 7.500 0 | 20,8 | 7 500 0 | 20 8 | |
| 33 | Palto kobiece | 1 na 6 lat | 25.000,0 | 11,6 | 25.000,0 | 11.6 | |
| 34 | Suknia świąteczna | 1 na 5 lat | 12.000,0 | 6,7 | 12.000 0 | 6,7 | |
| 35 | Ubranie kob. codzienne | 1 na 1 rok | 3.800,0 | 10,6 | 3 800,0 | 10,6 | |
| 36 | Koszula męska | 1 na 1 mies | 750,0 | 25 0 | 750 0 | 25,0 | |
| 37 | Kamasze męskie | 3 na 1 rok | 3.800,0 | 31 7 | 3.800,0 | 31 7 | |
| 38 | Zelówki | 3 na 1 rok | 800,0 | 4 4 | 800 0 | 4 4 | |
| | | Rezultat: | — | 137,4<br>792 5<br>—1,86% | — | 137,4<br>792,6 | + **0,01** % |

Bydgoszcz, dnia 31. marca 1927 r

**Urząd Statystyczny.**

# Wyciąg ze statystyki ruchu ludności cywilnej miasta Bydgoszczy od 1 stycznia 1923 r.

## A. Ruch naturalny ludności cywilnej według dokumentów stanu cywilnego:

| Rok kwartał i miesiąc | Małżeństw | Urodzeń: żywych | Urodzeń: martwych | Urodzeń: ogółem | Urodzeń: w tem nieślubne w procentach | Zgonów: ogółem | Zgonów: w tem niemowląt | Dyfterja | Odra i szkarlatyna | Ospa | Grypa | Tyfus | Gruźlica płuc | Zapalenie płuc | Rak | Choroby organów oddechowych | Organiczne cierp. serca, Udar serca | Udar mózgu | Wrodzona słabość do życia | Kurcze | Katar żołądka i kiszek | Zapalenie ślepej kiszki | Zapalenie nerek | Choroby porodu | Słabość, starość | Nieszczęśliwe wypadki | Morderstwo, zabójstwo stracenie | Samobójstwo | Inne choroby | Przewyżka urodz. (Różnica między rubryką 3 i 7.) |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 |
| 1923 ogół. | 754 | 3182 | 105 | 3287 | 10,2 | 1630 | 554 | 10 | 11 | 9 | 13 | 9 | 115 | 175 | 80 | 11 | 164 | 77 | 203 | 106 | 168 | 8 | 32 | 3 | 162 | 41 | 4 | 13 | 216 | 1552 |
| 1924 „ | 617 | 3081 | 89 | 3170 | 10,3 | 1572 | 566 | 8 | 5 | 16 | 16 | 14 | 162 | 181 | 74 | 8 | 131 | 53 | 125 | 104 | 130 | 9 | 34 | 6 | 142 | 42 | 3 | 13 | 295 | 1509 |
| 1925 „ | 718 | 3196 | 90 | 3286 | 11,6 | 1377 | 466 | 6 | 12 | 8 | 8 | 12 | 132 | 124 | 71 | 5 | 139 | 72 | 121 | 67 | 102 | · | 27 | 5 | 94 | 41 | 6 | 23 | 302 | 1819 |
| 1926 „ | 683 | 2891 | 101 | 2992 | 12,4 | 1670 | 554 | 10 | 41 | 2 | 19 | 13 | 209 | 199 | 78 | 19 | 129 | 85 | 173 | 84 | 127 | 2 | 32 | 8 | 134 | 47 | 11 | 18 | 227 | 1221 |
| 1927 stycz. | 46 | 293 | 5 | 289 | 14,8 | 130 | 37 | 1 | — | 2 | 2 | 1 | 15 | 18 | 9 | 3 | 13 | 8 | 14 | 5 | 5 | · | 1 | 1 | 15 | 2 | · | 1 | 14 | 163 |
| 1927 luty | 93 | 225 | 6 | 231 | 13,9 | 137 | 52 |  | 2 | 2 | 1 | 1 | 15 | 19 | 8 | 2 | 9 | 10 | 16 | 5 | 9 | · | · | · | 9 | 4 | · | · | 25 | 88 |

## B. Miejscowy ruch ludności podług policyjnych za- i odmeldowań:

| Rok kwartał i miesiąc | PRZYPŁYW: Polaków | PRZYPŁYW: Niemców | PRZYPŁYW: Innych | PRZYPŁYW: Razem | ODPŁYW: Polaków | ODPŁYW: Niemców | ODPŁYW: Innych | ODPŁYW: Razem | Ludności Przypływ = + Odpływ = − | Przeprowadzki wewnątrz okręgu miasta (Liczba osób) | W przemyśle i rzemiośle handlu i w ruchu transport: Przypływ | Odpływ | Różnica |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 1923 ogół. | 13 353 | 775 | 168 | 14 296 | 8 411 | 1 461 | 166 | 10 038 | + 4258 | 15 547 | 4 859 | 3 326 | + 1533 |
| 1924 „ | 11 550 | 352 | 172 | 12 074 | 9 346 | 498 | 150 | 9 994 | + 2080 | 15 605 | 5 388 | 4 479 | + 909 |
| 1925 „ | 13 866 | 1009 | 291 | 15 166 | 10 062 | 1 835 | 220 | 12 117 | + 3049 | 17 274 | 6 205 | 5 027 | + 1 178 |
| 1926 „ | 11 916 | 1003 | 230 | 13 149 | 10 624 | 1 103 | 250 | 11 977 | + 1172 | 20 538 | 4 898 | 4 433 | + 465 |
| 1927 stycz. | 1 157 | 80 | 30 | 1 267 | 806 | 93 | 9 | 908 | + 359 | 1 923 | 438 | 322 | + 116 |
| 1927 luty | 869 | 97 | 11 | 977 | 802 | 53 | 13 | 868 | + 109 | 1 845 | 375 | 326 | + 49 |

## C. Teraźniejsza liczba mieszkańców miasta Bydgoszczy:

| | Polaków | Niemców | Innych | Razem | w tem Żydów |
|---|---|---|---|---|---|
| Podług spisu ludności z dnia **20. VI. 1925** | 94 318 | 9 166 | 534 | 104 018 | 921 |
| Procentualnie | 90,7 | 8,8 | 0,5 | — | 0,9 |
| Przewyżka urodzeń i różnica ruchu od 20. VI. 1925 | + 5.222 | — 559 | 103 | + 4766 | +269 |
| Zatem liczba mieszkańców dnia 1. I. 1927 r. | 99,540 | 8,607 | 637 | **108,784** | 1190 |
| Procentualnie | 91,5 | 7,9 | 0,6 | — | 1,1 |

Bydgoszcz, dnia 31 marca 1927 r.

**URZĄD STATYSTYCZNY.**

10